

भाशिनीम् । अहन्यहनि कर्त्तव्या या भिषग्निरत-
न्द्रितैः । तपसां तेजसां चैव यशसां वपुषां तथा ।
निधानं योऽव्यथो देवः स ते स्कन्दः प्रसीदतु । पञ्च
सेनापतिर्देवो देवसेनापतिर्बिभुः । देवसेनापरिपुहरः पातु
त्वां भगवान् शुभः । देव देवस्य महतः पावकस्य च यः
सुतः । गङ्गोमाकृतिकानाञ्च स ते शर्मा प्रयच्छतु । रक्त-
आलम्बरः श्रीमान् रक्तचन्दनभूषितः । रक्तदिव्यशृङ्खलः
पातु त्वां क्रौञ्चसूदनः” १ ।

“अथातः स्कन्दापस्मारप्रतिषेधं व्याख्यास्यामः । बिलः
शिरीषो गोलोमी सुरसादिश्च यो गणः । परिषेके प्रयो-
क्तव्यः स्कन्दापस्मारशाल्वे । सर्वगन्धविपक्रान्तु तैलम-
भ्यञ्जने हितम् । क्षीरवृक्षकषाये च काकोल्यादौ गण्ये
तथा । विपक्रान्तव्यं हते वापि पानीयं पयसान्वितम् ।
उत्सादनं वचाह्निङ्कुयुक्तं स्कन्दपत्रे हितम् । गृध्रोलू-
कपुरीषाणि केशाहस्तिनखा हतम् । वृषभस्य च रोमाणि
योज्यान्मुद्रूपनेऽपि च । अन्नानां कुकुटीं विम्बीं मर्क-
टीञ्चापि धारयेत् । पक्कापक्वानि मांसानि प्रसन्नं रुधिरं
पयः । हतोदनो निवेद्यश्च स्कन्दापस्मारिणोऽवटे ।
चतुःपथे च कर्त्तव्यं स्नानमस्य यथात्मना । स्कन्दाप-
स्मारसंज्ञायः स्कन्दस्य दयितः सखा । विशाखसंज्ञश्च
शिरोः शिवोऽस्तु विज्ञताननः” २ ।

“अथातः शकुनीप्रतिषेधं व्याख्यास्यामः । शकुन्यभिपरीतस्य
कार्यो वैद्येन जानता । वेतसांस्त्रकपित्यानां निःकायः
परिषेचने । कषायमधुरैस्तैलं कार्यमभ्यञ्जने शिशोः ।
मधुकोशोरह्नीवेरशारिवोत्पलपञ्चकैः । रोध्रप्रियङ्गुमञ्जि-
ष्ठागैरिकैः प्रदिहेच्छिगुम् । व्रणेषूक्तानि चूर्णानि पथ्या-
नि विविधानि च । स्कन्दपत्रे धूपनानि नानीहापि
प्रयोजयेत् । शतावरीमृगैर्वीरुनागदन्तीनिदिग्धिकाः ।
लक्ष्मणां सहदेवोश्च वृहतीञ्चापि धारयेत् । तिबतण्डु-
लकं माल्यं हरितालं मनःशिला । बलिरेष करङ्गेषु
निवेद्यो नियतात्मना । निकुञ्जे च प्रयोक्तव्यं स्नानमस्य
वधाविधिः । स्कन्दपत्रहोपशमनं हतं तद्देहं पूजितम् ।
कुर्वाञ्च विविधानां पूजां शकुन्याः कुसुमैः शुभैः । अन्नरि-
जचरा देवी सर्वान् द्वारभूषिता । अवोसखी तीक्ष्णतुण्डा
शकुनी ते प्रसीदतु । दुर्द्वेष्टा महाकाया पिङ्गाक्षी भैर-
वस्वता । लम्बोदरी शङ्खकुर्णी शकुनी ते प्रसीदतु” ३ ।

“अथातो रेवतीप्रतिषेधं व्याख्यास्यामः । अश्वगन्धजशृङ्गी
च शारिवा सपुनर्द्रवा । सहे विदारी च तथा कषायाः

सेचने हिताः । तैलमभ्यञ्जने कार्यं कुष्ठे सर्ज्जरसेऽपि
वा । धवावर्कण्ठकुम्भधातकीतिन्द कीधु च । काकोल्या-
दिगण्ये चैवं पानीयं सर्पिर्निष्यते । कुलत्याः शङ्खचूर्णञ्च
प्रदेहाः सर्वगन्धिकाः । गृध्रोलूकपुरीषाणां यवा
यवफली हतम् । सख्ययोरुभयोः कार्यमेतदुद्धृण-
शिरोः । वरुणारिष्टकमयं रुचकं सेन्दुकं तथा ।
सततं धारयेच्चापि हतं वा पौतजीयिकम् । शुक्लाः
सुमनसो लाजाः पयः शाल्योदनं तथा । बलिर्निवेद्यो
गोतीर्थं रेवत्यै प्रयतात्मना । सङ्गमे च भिषक्-
स्नानं कुर्याद्वालीकुमारयोः । नानावस्त्रधरा देवी चित्तमा-
ल्ल्याल्लेपना । चतुःकुण्डलिनो मन्त्राणां रेवती ते
प्रसीदतु । लम्बा कराला विमता तपस्यै हस्तपुत्रिका ।
रेवती सततं माता सा ते देवी प्रसीदतु” ४ ।

“अथातः पूतनाप्रतिषेधं व्याख्यास्यामः । कपोतयङ्गुल-
लुको वरुणः पारिभद्रकः । आस्कोता चैव योज्याः खुर्वा-
लानां परिषेचने । वचा वयस्या गोलोमीहरितालं मनः
शिला । कुष्ठं सर्ज्जरसश्च तैलार्थे वर्ग इष्यते । हितं
हतं तुगाक्षीर्णां सिद्धं मधुरकेषु च । कुष्ठतालीशखदिरं
चन्दनस्यन्दने तथा । देवदारुवचाह्निङ्कुषं गिरिकद-
म्बकः । एलाहरेणवश्चापि योज्या उद्धूपने सदः । ग-
न्धनाकुलकुम्भीकामज्जानो वदरस्य । कर्कटास्थि ह-
तश्चैव धूपनं सर्वपैः सह । काकादर्नीं चित्तफलानां वि-
म्बीं गुञ्जाञ्च धारयेत् । मत्स्योदनञ्च कुर्वीत क्षयरं
पललं तथा । शरावसम्पुटे क्वा बलिं शून्यगृहे हरेत् ।
उच्छिष्टेनाभिषेकेण शिरसं स्नानमिष्यते । पूज्या च
पूतना देवी बलिभिः शोपहारकैः । मलिनाम्बरसंवी-
ता मलिना रुक्मगूर्जजा । शून्यागाराश्रिता देवी दारकं
पातु पूतना । दुर्द्वेष्टा सुदुर्गन्धा कगला मेघका
लिका । भिन्नागाराश्रया देवी दारकं पातु पूतना” ५ ।

“अथातोऽम्बपूतनाप्रतिषेधं व्याख्यास्यामः । तिलकद्रु-
मपत्राणां कार्यः काथोऽवसेचने । सुरासौवीरकं कुष्ठं
हरितालं मनःशिला । तथा सर्ज्जरसश्च तैलार्थसर्पादि-
ष्यते । पिप्पलः पिप्पलीमूलं वर्गो मधुरको मधु । शालपर्णी
वृहत्थ्या च हतार्थसुपदिष्यते । सर्वगन्धैः प्रदेहश्च गा-
त्रेष्वष्टोश्च शीतलैः । पूरीषां कौकुटं केशांश्चर्मा सर्प-
त्वचन्तथा । जीर्णाञ्च भिक्षुमङ्गाटीं धूपनायोपकल्पयेत् ।
कुकुटीं मर्कटीं शिम्बीमनन्ताञ्चापि धारयेत् । मांसमांसं
तथा पक्वं शोणितञ्च चतुःपथे । निवेद्यमन्त्रं गृहे